

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

פְּרִשְׁת פִּי תִשָּׂא

יציאת השבת:

18:25

ירושלים: 18:26

שבת פרשת פרה
הפטרה: ויהי דבר ה'
כ' אדר תשע"ז
צאת השבת ר"ת 19:04
גיליון 427

כניסת השבת:

17:18

ירושלים: 17:13

זֶה יִתְּנוּ – כֹּזֵה יִתְּנוּ

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

בפרשת השבוע אנו קוראים על הציזיו לתת מחצית השקל בזמן המפקד של עם ישראל בתרומת הקדש. פרשה זו נקראת גם בסמוך לראש חודש אדר בספר תורה נפרד – כפרשת שקלים. ואולם עצם הקריאה של פרשה זו מעלה את השאלה מדוע צריך לתת מחצית השקל? מדוע לא ניתן שקל שלם כך יהיה קל יותר לספור את הנותנים? יש לומר, שנתנית מחצית השקל מלמדת כי כל יהודי אינו שלם בפני עצמו והוא זקוק להשלמה של יהודי נוסף.

ואולם יש לתמוה, הכיצד מחצית השקל מהווה פדיון לאדם, "איש כופר נפשו"? ואכן חז"ל אומרים לנו שבדבר זה נתקשה משה: "אמר רבי יהודה בר רבי סימון בשם רבי יוחנן: שלשה דברים שמע משה מן הקדוש ברוך הוא – והרתיע לאחוריו: כיון שאמר לו (שמות ל): יִתְּנוּ אִישׁ כֹּפֶר נַפְשׁוֹ, אמר משה: מי יוכל ליתן כופר נפשו? – 'עוֹר בְּעֹד וְכָל אֲשֶׁר לְאִישׁ יִתֵּן בְּעֹד נַפְשׁוֹ' (איוב ב), ועדיין אינו מגיע, שנאמר (תהלים מט): אֶחָד לֹא פָדָה יִפְדֶּה אִישׁ, לֹא יִתֵּן לְאַלְקִים כֶּכֶר, וְיִקָּר פְּדִיּוֹן נַפְשָׁם".

ואולם התשובה נמצאת במקום אחר: "אמר רבי מאיר: כמין מטבע של אש הוציא הקדוש ברוך הוא מתחת כסא כבודו והראהו למשה ואמר לו: זֶה יִתְּנוּ – כֹּזֵה יִתְּנוּ". לא רק את סכום הנתינה הראה הקב"ה למשה, אלא גם את צורת הנתינה – מטבע של אש, פירוש, נתינה מתוך עשייה רוחנית מכל הלב, שגם הגוף מחובר לה. נתינה כזו הנעשית מתוך תשובה ומתוך רצון לקיים את דברי הבורא בחוס ובאהבה הרי היא מכפרת על האדם. גם בימנו צריך האדם לעשות את ציווי הבורא לא כמצוות אנשים מלומדה בקרירות, אלא בשמחה ובחוס. ודאי בעשייה כזו יש בכדי לכפר לאדם על חטאיו ולהצילו ממות לחיים – כֹּזֵה יִתְּנוּ.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שוורץ. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריא מספר חשבון: 123459

שבת פרשת פרה

השבת השלישית שב' ארבע פרשיות', היא פרשת פרה, שקורין בשבת הסמוכה לפרשת החדש.
בשבת 'פרה' מוציאים בבית הכנסת שני ספרי תורה, באחד קורין שבעה אנשים בפרשת השבוע,
ובשני קורין מפטיר בפרשת פרה אדומה בסדר 'זאת חקת התורה' שבספר במדבר:

נוהגין להחמיר בקריאה של פרשה זו, כיון שלפי דעת מקצת מן הפוסקים, קריאה זו היא מצוה מן התורה, והיא רמוזה בפסוק: זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר - דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מזכיר תחילה את המצוה ואחר כך - דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כלומר, דבר ותקרא לפני ישראל את החקה הזאת. ואף על פי שנהגו בכל ארבע הפרשיות שאין קורין למפטיר קטן, אלא מי שנמלאו לו י"ג שנים תמימות, מחמירין יותר בפרשת פרה מפני הטעם שאמרנו, שאין הקטן שפטור מן המצוות מדברי תורה, יכול להוציא אחרים ידי חובתם:

ענין קריאה זו קודם ניסן, כדי להזכיר ולהודיע לכל מי שנטמא במת להטהר מטומאתו, כדי שיוכל להקריב קרבן פסח במועדו. והקדימו לזרוז על כך קודם ניסן, לפי שהרחוקים מירושלים כבר התחילו לצאת מעריהם בראש חדש ניסן לעלות לירושלים. ובעוד שכל איש בעירו ובתוך קהלו, מזכירין לו שאם נטמא במת שיטהר תחילה באפר הפרה ואז יוכל להקריב את קרבנו בפסח ראשון ולא ידחה לפסח שני. וכל הנטמא במת אינו יכול להקריב קרבן אלא אם הזו עליו ממי החטאת שנעשו עם אפר הפרה, ביום השלישי לטומאתו וביום השביעי, ובשמיני הוא טהור להכנס למקדש ולאכול בקדשים:

ואף על פי שבעוונותינו חרב בית המקדש ואין לנו קרבן ולא טהרה לאכול מבשר הקדשים, אנו מחזיקים בתורת הטהרה ולומדים מצוותיה ודיניה ועוסקים בהם בזמנם, ונחשב לנו כאילו הטהרנו מטומאותנו והכשרנו עצמנו להקריב קרבנותינו במועדם:

אמרין בירושלמי: בדין הוא שתקדים פרשת החדש לפרשת פרה אדומה, שבאחד בניסן הוקם המשכן ובשני לו נשרפה הפרה, ולמה אמרו להקדים פרה אדומה? לפי שהיא טהרתם של ישראל, כדי שלא יהיו נדחים לפסח שני:

כתוב בספרים, שימים אלה שקודם הפסח מסוגלים לזכות בהם לרוח טהרה, כשם שישראל עוסקים עתה בפרשת פרה והיו עוסקים בטהרתם קודם הקרבת הפסח בזמן שבית המקדש היה קיים:

הכל הולך אחר השרש:

לא הצריכה תורה טהרה באפר הפרה אלא לטמאי מתים בלבד. כל הנטמא בטומאה אחרת עולה מטומאתו כדרכו, כפי שמפורש עליו בתורה ואינו זקוק למי חטאת לטהרתו, אבל הנטמא במת אינו נטהר לעולם עד שיוזו עליו ממי חטאת בשלישי ובשביעי לטומאתו:

ומצוה זו נתנה לישראל בראש חדש ניסן מן השנה השניה לצאתם ממצרים, ביום הקמת המשכן. שהיו בהם טמאי מתים, והיו צריכים להטהר להקריב פסחיהם:

ומלבד טהרת הפרה מטומאות מת, ניתנה גם לכפר על מעשה העגל. לאחר שהקדוש ברוך הוא נתפס עם ישראל אחר חטא זה, וצוה עליהם לעשות לו משכן, וְשִׁכְנִיתִי בְּתוֹכְכֶם, נתן להם מצוה זו כדי לטהר לגמרי מכל טומאה שדבקה במטומאות מת ומטומאות כל עבודה זרה שהיא שרש המיתה בעולם. הרי שטהרת אפר הפרה היא גם טהרה מכל טומאות עבודה זרה שלא תשאר חס ושלוש דבוקה בנפש האדם מישראל:

ומפני שמעשה הפרה האדומה הוא שרש המהרה ליישראל, לכך עשו בו מעלות יתרות בטהרה. שכל דבר ששרשו טהור לגמרי, אפילו נפלה טומאה אחר כך בענפיו, שוב אין המהרה נפגמת. וכן אתה אומר בפרה אדומה שבאה לטהר מטומאות מת, שאף על פי שמקילים לפעמים בדיני טומאה, כיון שבאו לעשות שרש לטהרה - החמירו בו חומרות רבות ועשאוהו במעלות של טהרה שאין למעלה מהן יותר.

פרשת פרה - חקת הפרה

הרבה מצוות יש בתורה שנקראות 'חקה' ולא נאמר בהן טעם, אף על פי כן נמסרו טעמיהן רזיהן וסודותיהן לחכמי האמת שבכל דור ודור, איש מפי איש עד משה רבינו עליו השלום; ואולם מצוה זו של פרה אדומה נאמר בה (במדבר יט): זאת חקת התורה, כלומר, זאת - ואין דומה לה 'תמן' תנינן: כל העוסקין בפרה מתחילה ועד סוף - מטמאין בגדים, והיא עצמה - מטהרת טמאים; אלא אמר הקדוש ברוך הוא, חוקה חקתי, גזרה גזרתי, אי אתה רשאי לעבור על גזרתי:

כֹּל זֶה נִסִּיתִי בְּחֻמָּה, אֲמַרְתִּי אֶחָדָה - וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי (קהלת ז) - אמר שלמה: על כל התורה כולה עמדתי, ועל פרשה זו של פרה, כיון שהייתי מגיע בה, הייתי דורש בה, חוקר בה ושואל בה, אמרתי אחכמה - והיא רחוקה מומני:

וַיִּקְחוּ אֵלָיו (במדבר יט) - אמר לו הקדוש ברוך הוא: משה, לך אני מגלה טעמיה, אבל לאחרים - חקה: בוא וראה שלא כמידת ישראל אומות העולם. מידת אומות העולם, כשהם יודעים טעם במצוה הם משבחים אותה, וכשאינם יודעים טעם, הם מזלזלין בה, בין כך ובין כך אינם מקבלים עליהם את המצוות ולא שומרים אותן; וביותר השטן ואומות העולם מקטרגים ומונים את ישראל על מצוות פרה אדומה, לומר, מה המצוה הזאת, ומה טעם יש בה?

אבל מידתם של ישראל אינה כן, אלא בין שיוודעים טעמה של מצוה ובין שאינם יודעים, מקבלים עליהם עול כל המצוות; וביותר חביבה עליהם מצוה שלא נאמר בה טעם, אלא כולה היא גזרת המלך בלבד:

כיון שיישראל מבטלין את עצמם מפני גזרותיו של הקדוש ברוך הוא ואין שואלין בהן טעם, וחביבה עליהם כל גזרה אפילו אם היא נגד השכל האנושי, ודבקים בה אפילו אין יודעים חכמתה, ונמשכין אחר הקדוש ברוך הוא באמונת לבם בלבד, ולא עוד, אלא אפילו דברים שיוודעים בהם טעם, אינם עושים אלא מפני רצונו של הקדוש ברוך הוא בלבד. (ע"פ ספר התודעה)

הלכות קידוש על היין בשבת

א. אחר תפלת ערבית ימהר לילך לביתו לקדש, שמצוה להקדים לקדש את היום, וכל הזרזי הרי זה משובח. ולכן לא יתעכב בשיחה עם המתפללים, אלא יודרו לביתו כדי לקדש. ויש נוהגים לברך את הבנים קודם הקידוש, ויש הנוהגים כן אחר הקידוש. ונכון לנשק את ידי אביו ואמו אחר הקידוש.

ב. מצות הקידוש בליל שבת צריכה להיות קודם נטילת ידים לסעודה. וכמו שכתבו רב עמרם גאון, והרי"ף, והרמב"ם, ומרן השלחן ערוך. וכן פשט המנהג בכל עדות המזרח. והנהוגים ליטול ידיהם תחלה קודם הקידוש, עליהם לשנות מנהגם ולקדש קודם הנטילה לסעודה.

ג. מצות עשה מן התורה לקדש את יום השבת בכניסתו בדברים, שנאמר, זכור את יום השבת לקדשו, כלומר, זכרה זכירת שבח וקידוש. ומדברי סופרים צריך שתהיה זכירה זו על כוס של יין, וסמכו על מה שמצינו זכירה ביין, ככתוב: זכרו ביין לבנון, ונאמר: נזכירה דודיק מיין.

ד. אף בקידוש של יום טוב, דעת רבים מהראשונים שהוא מן התורה, ואף על פי שהרב המגיד כתב שהקידוש בליל יום טוב הוא מדברי סופרים, והביאווה האחרונים להלכה, מכל מקום רבים מהראשונים סוברים שהוא מן התורה כמו בשבת, וכן עיקר להלכה. ולכן אם חל יום טוב בערב שבת, ואין לו אלא כוס אחד של יין בלבד, יקדש על הכוס בליל יום טוב, ובליל שבת יקדש על הפת אם לא נזדמן לו יין בינתיים, שאין מעבירין על המצות.

ה. כשיבא לביתו ימהר לקדש ולאכול מיד. ורשאי אדם לקבל שבת מבעוד יום ולקדש ולאכול, ואחר כך יתפלל ערבית בלילה. ובלבד שיתחיל באכילתו חצי שעה קודם זמן ערבית, שהוא זמן צאת הכוכבים. ומותר לכתחלה לקדש מבעוד יום, אף על פי שהקידוש מן התורה, ועדיין לא קדש היום.

ו. כשמקדש על היין, כיצד הוא עושה, נוטל כוס שמחזיק רביעית הלוג או יותר, [שמונים ואחד גרס], ומדיחו מבפנים ושוטפו מבחוץ, וממלא את הכוס על כל גדותיו בין הכשר לברכה. ומכל מקום כל שיש בכוס שיעור רביעית יין, אף אם אין הכוס מלא, אין זה לעיכובא. ויש שאין ממלאים את הכוס ממש, מחשש שישפך מהיין ויתבזה. וצריך שיהיה הכוס שלם ואחר כך אוחו הכוס ביד ימינו, ומגביהו מן השלחן טפח או יותר, ולא יסייע בשמאל את יד ימינו. ואומר כשהוא עומד "יום השישי ויכולו וכו'" עד אשר ברא אלוקים לעשות, ואח"כ מברך בורא פרי הגפן, וברכת הקידוש, ושותה מיושב.

[ע"פ ילקוט יוסף לראשל"צ הגר"י יוסף שליט"א].

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

עלון זה מוקדש:

לפיכך: אברהם ולאה ציטטן, ה"ה יצחק שושן, שרה בת שמוחה, מרים יהודה, ציפורה ויהושע לוי, ביבה אלימלך, שני הלוי, עוזר בן עישה, תקוה בת עיזה, אלגרה בת גאן, מזל בת ענולה, אברהם בן רחל, הראל בן אביגיל, יהודה גלר, אילנה בת סליחה, ישי ורחל לוי, חנה בת זוהרה, מיטל מוריה אדרי ה"י.

להחזרת נעדריו צה"ל ושבייו ובהם: אורון שאול, הדר גולדין, גיא חבר, רון ארד, זכריה באומל, יהודה כץ, צבי פלדמן, יהונתן פולארד ה"ו.

לעילוי נשמות הנערים: אייל יפרח הי"ד, גיל-עד שעאר הי"ד, נפתלי יעקב פרנקל הי"ד. ולע"נ חללי מבצע צוק איתן הי"ד.

לעילוי נשמות הגר"ע יוסף צחק"ל. הגר"מ אליהו צחק"ל. רבי מסעוד מלול צ"ל. הרב שלמה צורף. רבי יעקב שושן. יונה יונה. ברכה סופר. צחק עמרמה. נדיר נחום. ניסים סרן. סופר מנחם. נדירה

שמעון בת חזאת מצידה לוי. אסתר בת תורא. אסתר חזק. דשה פוטק. דרב אסתר צוקרמן. מרדכי ומושה מי לאה מנחם. אליהו בת פרידה. תמרצה זעזון. ישראל אסתרס בתן. אסתר

וזוהי, אסתר וענב נחום. ישראל בן עוששת, צחק בן מורדו, חובב בן שלום נעדי, מרים וענשׁ ו'ל. עזריה עמוס, צחק ועמרם אבנאם, נסים בן חנה, צחק ולאה אסמחנן, חת עקב, זהרדל לוי.

אלהו משיכו. נעמה בת מ'ודה. יצחק ושמואל אלו. ראובן אלקן בן עסיה. סליקה שומן. לואיזה מוד. וזדה בת דע. עליזה סין. ר' דים אוחנה. לוי יצחק אמודי. און מועלם. שרה אוליאל.

נעים משה, ישראל סגודה, חוד חלב, חוד גרסברג, זאל דלל, עמוס דנר, רבי חוד הסון, זיכר ועקמן, עישה דחו, חותי אגל, סיכנטוב משה דוד, משה שיטבול, אלטור קדושים ז"ל.

ולע"נ הנספים בשוואה ובהם: אלכסנדר שנדור, שושנה רוזה, רפאל פריצ, וציציליה צילה לבית משפחת ציטרון הי"ד.

.....

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

[illegible]

$\mathcal{H}^1(\mathbb{R}^n) \subset \mathcal{H}^2(\mathbb{R}^n) \subset \mathcal{H}^3(\mathbb{R}^n) \subset \dots \subset \mathcal{H}^k(\mathbb{R}^n) \subset \mathcal{H}^{k+1}(\mathbb{R}^n) \subset \dots$

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה